

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА

**ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

(для студентів 5 курсу денної форми навчання
спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і
адміністрування (за видами економічної діяльності))

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Інвестиційний менеджмент» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності) / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: З.В. Гончарова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 26 с.

Автор: З. В. Гончарова

Рецензент: доц., к.е.н. Г. В. Висоцька

Програму побудовано за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджено з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендовано для студентів спеціальності менеджмент організацій.

Затверджено на засіданні кафедри управління проектами в міському господарстві і будівництві протокол №1 від 31.08.2011 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та форми навчальної роботи студента.....	10
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента.....	16
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	20
2.6. Методи та критерії оцінювання знань.....	21
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	24

ВСТУП

В умовах ринкової економіки України зростає необхідність удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємств, формування і оперативного управління інвестиційним портфелем.

Інвестиційна діяльність – найважливіший напрям розширення і відтворення основних фондів і виробничих потужностей підприємств на базі науково-технічного прогресу, джерело нормалізації обігових коштів і формування нематеріальних активів. Суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути державні, кооперативні, акціонерні та інші установи, а також приватні особи. Через розмаїтість суб'єктів інвестиційної діяльності та її складність потрібен ефективний механізм інвестування і глибокі фахові знання менеджерів.

За таких умов важливого значення набуває підготовка висококваліфікованих фахівців, які б могли не тільки кваліфіковано приймати інвестиційні рішення, а й аналізувати ефективність інвестицій і робити фінансово-економічну оцінку інвестиційних проектів з врахуванням вірогідного профілю проекту і оцінки ризиків. Все це обумовлює актуальність вивчення дисципліни «Інвестиційний менеджмент».

Дисципліна «Інвестиційний менеджмент» є варіативною дисципліною для підготовки студентів за спеціальністю 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності).

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є Українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ОПП ГСВО МОНМС «Програми нормативних навчальних дисциплін підготовки спеціаліста і магістра галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» за спеціальностями», 2011 р.

Програма ухвалена на засіданні кафедри управління проектами в міському господарстві і будівництві (протокол №1 від 29.08.2012 р.) та затверджена Вченою Радою факультету менеджменту (пр. № 1 від 29.08.2012 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління інвестиційною діяльністю підприємств, відповідних компетенції на основі засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що дозволяють ефективно здійснювати цю діяльність на підприємстві.

Основними завданнями є:

- розкрити основні поняття, сутність, функції та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту;
- ознайомити із сучасними методами оцінки й прогнозування інвестиційного ринку;
- ознайомити студентів із визначенням основних підходів до формування інвестиційних рішень з вибору напрямів та інструментів інвестування;
- сприяти опануванню студентами методів оцінки ефективності, ризиків, ліквідності окремих реальних проектів та фінансових інструментів, що є об'єктами інвестування;
- підготовка студентів з питань формування інвестиційної програми та інвестиційного портфеля підприємства, їх оцінка та оптимізація
- сформулювати логіку прийняття рішень щодо реальних інвестиційних проектів підприємства.
- ознайомити із оперативним управлінням інвестиційною програмою та інвестиційним портфелем підприємства.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні

Предметом вивчення дисципліни є інтегрована сукупність інвестиційних відносин.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Після вивчення нормативних дисциплін підготовки бакалавра.	Вихідна

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Зміст	Кількість кредитів /годин
	7.03060101 МО
1	2
Модуль 1. <u>ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ</u> (назва модулю)	3,5/126
ЗМ1.1. <u>Методологічні засади інвестиційного менеджменту.</u> (назва змістового модулю) Обов'язкові укрупнені навчальні елементи. УНЕ1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту. УНЕ2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту. УНЕ3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку.	1,2/44
ЗМ 1.2. <u>Управління інвестиційною діяльністю підприємства.</u> (назва змістового модулю) Обов'язкові укрупнені навчальні елементи. УНЕ.1 Інвестиційна стратегія підприємства. УНЕ2. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства. УНЕ3. Управління реальними інвестиціями підприємства. УНЕ4. Правила прийняття інвестиційних рішень. УНЕ5. Формування програми реальних інвестицій підприємства. УНЕ6. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства. УНЕ7. Управління фінансовими інвестиціями підприємства. УНЕ8. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.	2,3/82
Модуль 1. <u>ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ</u> (назва модулю)	8/288
ЗМ1.1. <u>Методологічні засади інвестиційного менеджменту.</u> (назва змістового модулю) Обов'язкові укрупнені навчальні елементи. УНЕ1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту. УНЕ2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту. УНЕ3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку.	1,3/48
ЗМ 1.2. <u>Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів, галузей та підприємств.</u> (назва змістового модулю) Обов'язкові укрупнені навчальні елементи. УНЕ1. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку.	1,3/48
ЗМ 1.3. <u>Управління інвестиційною діяльністю підприємства.</u> (назва змістового модулю) Обов'язкові укрупнені навчальні елементи. УНЕ.1. Інвестиційна стратегія підприємства. УНЕ2. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства. УНЕ3. Управління реальними інвестиціями підприємства. УНЕ4. Правила прийняття інвестиційних рішень. УНЕ5. Формування програми реальних інвестицій підприємства.	2,7/96

1	2
<p><i>ЗМ 1.4. Стратегічні аспекти інвестиційної діяльності підприємств.</i></p> <p><i>(назва змістового модулю)</i></p> <p><i>Обов'язкові укрупнені навчальні елементи.</i></p> <p><i>УНЕ1. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства.</i></p> <p><i>УНЕ2. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.</i></p> <p><i>УНЕ3. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.</i></p>	2,7/96

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Типові задачі діяльності, у яких використовуються вміння та знання	Виробничі та соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
- формулювання цілей інвестиційної діяльності підприємства;	управлінська	планувально-організаційна
- формування системи організаційного та інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві, здійснення інвестиційного аналізу та планування інвестиційної діяльності, забезпечування контролю за основними формами та напрямками інвестиційної діяльності підприємства;	організаційна	планувально-організаційна
- вміння застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку;	організаційна	виробнича
- вміння розробляти бізнес-плани реальних інвестиційних проектів, обґрунтування інвестиційної програми;	проектна	виробнича
- вміння здійснювати оцінку фінансових інвестицій та формувати інвестиційний портфель підприємства;	організаційна	виробнича
- проводити оцінку інвестиційних ризиків, обґрунтовувати методи їх мінімізації.	організаційна	виробнича

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Аньшин В.М. Инвестиционный анализ: учеб.-практ. пособие. – М.: Дело, 2004. – 280 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. - Киев: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 448 с.
3. Мелкумов Я.С. Экономическая оценка эффективности инвестиций и финансирование инвестиционных проектов. – М.: ИКЦ «ДИС», 1997. – 160 с.
4. Михайлова Э. А., Орлова Л. Н. Экономическая оценка инвестиций: Учебное пособие. – Рыбинск: РГАТА, 2008. – 176 с.

5. Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – Учебное пособие. – К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304 с.

6. Шарп У., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции. Пер. с англ. – М.: Инфра-М, 1999. – XII, - 1028 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Мета: формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління інвестиційною діяльністю підприємств, відповідних компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що дозволяють ефективно здійснювати цю діяльність на підприємстві.

Предмет: інтегрована сукупність інвестиційних відносин.

Зміст: Методологічні засади інвестиційного менеджменту. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Цель: формирование у студентов современного экономического мышления и системы специальных знаний в отрасли управления инвестиционной деятельностью предприятий, соответствующих компетенций на основе овладения основными теоретическими положениями и необходимыми практическими навыками, позволяющими эффективно осуществлять эту деятельность на предприятии.

Предмет: интегрированная совокупность инвестиционных отношений.

Содержание: Методологические принципы инвестиционного менеджмента. Управление инвестиционной деятельностью предприятий.

INVESTMENT MANAGEMENT

Purpose: forming for the future specialists of modern system thought and complex of the special knowledges in the field of investment management of organizations.

Object: computer-integrated aggregate of investment relations.

Contents: Methodological principles of investment management. Management investment activity of enterprises.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

«Інвестиційний менеджмент»

за робочим навчальним планом денної форми навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,5 Модулів – 1 Змістовних модулів – 2 Загальна кількість годин - 126	Напрям підготовки –0502 «Менеджмент» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» Спеціальність - 7.03060101 Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності) Освітньо-кваліфікаційний рівень – спеціаліст	Варіативна Рік підготовки – 5 Семестр – 9 Аудиторні заняття: 54 год. Лекції – 18 год. Практичні – 36 год. Самостійна робота – 72 год. Вид підсумкового контролю – екзамен
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 43 % до 57 %		
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 8 Модулів – 1 Змістовних модулів – 4 Загальна кількість годин - 288	Напрям підготовки –0502 «Менеджмент» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» Спеціальність - 8.03060101 Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності) Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр	Варіативна Рік підготовки – 5 Триместри – 9,10 Аудиторні заняття: 84 год. Лекції – 36 год. Практичні – 48 год. Самостійна робота – 204 год. Вид підсумкового контролю – залік
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 30 % до 70 %		

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні теоретичні питання, ситуаційні завдання та розрахункові методики винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Інвестиційний менеджмент» студенти повинні ознайомитися з програмою дисципліни, її структурою, методами і формами навчання, способами і видами контролю і оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни «Інвестиційний менеджмент» складається з двох (чотирьох) змістовних модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька

навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття, самостійна робота студента. Завданням самостійної роботи студентів є отримання додаткової інформації для більш поглибленого вивчення дисципліни та виконання курсового проекту з дисципліни.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Модуль 1. Інвестиційний менеджмент.

Тема 1. Сутність, мета і функції інвестиційного менеджменту.

Тема 2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту.

Тема 3. Оцінка та прогнозування макроекономічних показників розвитку інвестиційного ринку.

Тема 4. Інвестиційна стратегія підприємства.

Тема 5. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства.

Тема 6. Управління реальними інвестиціями підприємства.

Тема 7. Правила прийняття інвестиційних рішень.

Тема 8. Формування програми реальних інвестицій підприємства.

Тема 9. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства.

Тема 10. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.

Тема 11. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та формами навчальної роботи студента

Таблиця 2.1 – Розподіл часу за модулями і змістовними модулями денної форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі (денна форма)	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи (7.03060101 МО)			
		Лекц.	Сем.,Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Інвестиційний менеджмент.	3,5/126	18	36	-	72
ЗМ 1.1. Методологічні засади інвестиційного менеджменту.	1,2/44	8	12	-	24
ЗМ 1.2. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.	2,3/82	10	24	-	48

Таблиця 2.2 – Розподіл часу за модулями і змістовними модулями денної форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі (денна форма)	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи (8.03060101 ММО)			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Інвестиційний менеджмент.	8/288	36	48	-	204
ЗМ 1.1. Методологічні засади інвестиційного менеджменту.	1,3/48	6	8	-	34
ЗМ 1.2. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів, галузей та підприємств.	1,3/48	6	8	-	34
ЗМ 1.3. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.	2,7/96	12	16	-	68
ЗМ 1.4. Стратегічні аспекти інвестиційної діяльності підприємств.	2,7/96	12	16	-	68

Таблиця 2.3 – Розподіл часу лекційного курсу денної форми навчання

Зміст	Кількість годин
	7.03060101 МО
1	2
ЗМ1.1. Методологічні засади інвестиційного менеджменту.	8
УНЕ1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Сутність і завдання інвестиційного менеджменту. Функції і механізм інвестиційного менеджменту.	2
УНЕ2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту. Оцінка вартості грошей у часі. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності.	2
УНЕ3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку. Виробничі можливості та валовий внутрішній продукт. Визначення та аналіз безробіття. Інфляція та її вимірювання. Поняття кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка її динаміки. Інвестиційна привабливість: сутність та основні поняття. Інвестиційна привабливість регіонів. Державне регулювання інвестиційної діяльності.	4
ЗМ 1.2. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.	10
УНЕ1. Інвестиційна стратегія підприємства. Поняття і сутність формування інвестиційної стратегії підприємства. Основні етапи розроблення інвестиційної стратегії підприємства. Розроблення стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства.	1

1	2
УНЕ2. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства. Поняття інвестиційних ресурсів підприємства, класифікація, форми залучення. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм. Вартість інвестиційних ресурсів та методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.	1
УНЕ3. Управління реальними інвестиціями підприємства. Бюджетування як інструмент планування інвестиційних ресурсів. Джерела фінансування інвестицій.	1
УНЕ4. Правила прийняття інвестиційних рішень. Методи оцінки ефективності інвестицій. Методи оцінки ризиків.	2
УНЕ5. Формування програми реальних інвестицій підприємства. Реальні інвестиції підприємства, їх сутність і форми. Аналіз альтернативних проектів та оптимальне розміщення інвестицій. Управління розробленням та реалізацією інвестиційної програми підприємства.	1
УНЕ6. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства. Сутність інноваційних інвестицій. Особливості управління та оцінки інвестиційної ефективності інноваційних проектів.	1
УНЕ7. Управління фінансовими інвестиціями підприємства. Загальна характеристика фінансових інвестицій і управління ними. Поняття інвестиційного портфеля підприємства. Визначення та види фінансових інструментів. Оцінка облігацій. Оцінка акцій.	2
УНЕ8. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства. Портфельна теорія. Формування інвестиційного портфеля.	1
Разом	18
ЗМ1.1. Методологічні засади інвестиційного менеджменту.	6
УНЕ1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Сутність і завдання інвестиційного менеджменту. Функції і механізм інвестиційного менеджменту.	3
УНЕ2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту. Оцінка вартості грошей у часі. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності.	3
ЗМ 1.2. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів, галузей та підприємств.	6
УНЕ1. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку. Виробничі можливості та валовий внутрішній продукт. Визначення та аналіз безробіття. Інфляція та її вимірювання. Поняття кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка її динаміки. Інвестиційна привабливість: сутність та основні поняття. Інвестиційна привабливість регіонів. Державне регулювання інвестиційної діяльності.	6
ЗМ 1.3. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.	12

1	2
УНЕ1. Інвестиційна стратегія підприємства. Поняття і сутність формування інвестиційної стратегії підприємства. Основні етапи розроблення інвестиційної стратегії підприємства. Розроблення стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства.	3
УНЕ2. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства. Поняття інвестиційних ресурсів підприємства, класифікація, форми залучення. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм. Вартість інвестиційних ресурсів та методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.	3
УНЕ3. Управління реальними інвестиціями підприємства. Бюджетування як інструмент планування інвестиційних ресурсів. Джерела фінансування інвестицій.	2
УНЕ4. Правила прийняття інвестиційних рішень. Методи оцінки ефективності інвестицій. Методи оцінки ризиків.	2
УНЕ5. Формування програми реальних інвестицій підприємства. Реальні інвестиції підприємства, їх сутність і форми. Аналіз альтернативних проектів та оптимальне розміщення інвестицій. Управління розробленням та реалізацією інвестиційної програми підприємства.	2
ЗМ 1.4. Стратегічні аспекти інвестиційної діяльності підприємств.	12
УНЕ1. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства. Сутність інноваційних інвестицій. Особливості управління та оцінки інвестиційної ефективності інноваційних проектів.	3
УНЕ2. Управління фінансовими інвестиціями підприємства. Загальна характеристика фінансових інвестицій і управління ними. Поняття інвестиційного портфеля підприємства. Визначення та види фінансових інструментів. Оцінка облігацій. Оцінка акцій.	6
УНЕ3. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства. Портфельна теорія. Формування інвестиційного портфеля.	3
Разом	36

Таблиця 2.4 – Розподіл часу практичних занять денної форми навчання

Зміст	Кількість годин
	7.03060101 МО
ЗМ1.1. Методологічні засади інвестиційного менеджменту.	12
УНЕ1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення.	4
УНЕ2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач.	4

Зміст	Кількість годин
	7.03060101 МО
УНЕ3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач. Поточний контроль ЗМ1.1. Письмова контрольна робота або тестування.	4
ЗМ 1.2. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.	24
УНЕ1. Інвестиційна стратегія підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач.	3
УНЕ2. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач.	3
УНЕ3. Управління реальними інвестиціями підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач..	3
УНЕ4. Правила прийняття інвестиційних рішень. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач.	3
УНЕ5. Формування програми реальних інвестицій підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач.	3
УНЕ6. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач.	3
УНЕ7. Управління фінансовими інвестиціями підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач.	3
УНЕ8. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач. Поточний контроль ЗМ1.2.: - письмова контрольна робота або тестування; - захист курсової роботи «Інвестиційний менеджмент».	3
Разом	36

Зміст	Кількість годин
	7.03060101 МО
ЗМ1.1. Методологічні засади інвестиційного менеджменту.	8
УНЕ1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення.	2
УНЕ2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач. Поточний контроль ЗМ1.1. Письмова контрольна робота або тестування.	6
ЗМ 1.2. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів, галузей та підприємств.	8
УНЕ3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач. Поточний контроль ЗМ1.2. Письмова контрольна робота або тестування.	8
ЗМ 1.3. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.	16
УНЕ1. Інвестиційна стратегія підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач.	2
УНЕ2. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач.	4
УНЕ3. Управління реальними інвестиціями підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач..	4
УНЕ4. Правила прийняття інвестиційних рішень. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач.	4
УНЕ5. Формування програми реальних інвестицій підприємства. - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв'язання задач. Поточний контроль ЗМ1.3. Письмова контрольна робота або тестування.	2
ЗМ 1.4. Стратегічні аспекти інвестиційної діяльності підприємств.	16
УНЕ6. Особливості управління інноваційними інвестиціями	4

Зміст	Кількість годин	
	7.03060101 МО	
<p>підприємства.</p> <ul style="list-style-type: none"> - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач. 		
<p>УНЕ7. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.</p> <ul style="list-style-type: none"> - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач. 	8	
<p>УНЕ8. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.</p> <ul style="list-style-type: none"> - експрес – опитування лекційного матеріалу; - запитання для обговорення; - розв’язання задач. <p>Поточний контроль ЗМ1.4.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - письмова контрольна робота або тестування; - захист курсової роботи «Інвестиційний менеджмент». 	4	
Разом	48	

2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота студента розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних основ інвестиційного менеджменту.

Таблиця 2.5 – Розподіл часу самостійної навчальної роботи студентів денної форми навчання

Форми самостійної роботи		Кількість годин	
		7.03060101 МО	8.03060101 ММО
1.	Вивчення теоретичних питань та підготовка до поточного та підсумкового контролю	40	104
2.	Виконання курсового проекту «Інвестиційний менеджмент»	32	100
Разом:		72	204

Контрольні запитання для самостійної роботи:

Тема 1. Сутність, мета і функції інвестиційного менеджменту.

1. Визначить сутність термінів «Інвестиції», «Інвестиційний менеджмент».
2. Охарактеризуйте основні види інвестицій підприємства.
3. Визначить основні етапи процесу управління інвестиціями.

4. Назвіть основні типи інвестиційних менеджерів.
5. Класифікуйте функції інвестиційного менеджменту.

Тема 2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту.

1. Якщо ви вкладаєте сьогодні 1000 грн. сьогодні під 10% річних, скільки у вас буде грошей через 20 років, за умови, що ви не будете знімати гроші з рахунка до кінця строку?
2. Скільки грошей вам необхідно класти на рахунок кожен рік, якщо ви бажаєте, через 10 років отримати 50000 грн.?
3. Вам необхідно заснувати фонд, який забезпечить вам надходження у розмірі 1000 грн. на рік на протязі 4 років. Скільки вам необхідно вкласти сьогодні, якщо відсоткова ставка становить 10%?
4. Ви взяли кредит у банку на суму 100000 грн. на 30 років при значенні APR 10,5%. Чому буде дорівнювати щомісячний платіж для погашення кредиту?
5. Ви можете обрати куди вкласти гроші: у банк А, який виплачує 8%, що нараховуються щорічно, або у банк Б, який виплачує 7,5%, але які нараховуються щоденно. Яке рішення ви приймете?
6. Доведіть, що вклавши 475,48 грн. сьогодні під 10% річних, ви зможете знімати з рахунка по 150 грн. наприкінці року наступні 4 роки, після чого, на рахунку нічого не залишиться.

Тема 3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку.

1. Назвіть основні макроекономічні показники та порядок їхнього розрахунку.
2. Розкрийте сутність поняття внутрішній валовий продукт.
3. Охарактеризуйте поняття «безробіття», та його вплив на економіку держави.
4. Визначить поняття «інфляція», її види та причини.
5. Поясніть зміст поняття «кон'юнктура інвестиційного ринку».
6. Назвіть основні зарубіжні та вітчизняні індекси інвестиційного ринку.
7. Визначить сутність термінів «інвестиційна привабливість», «інвестиційний клімат».
8. Дайте визначення поняттю «інвестиційний клімат».
9. Визначить основні показники оцінки інвестиційної привабливості галузей.
10. Назвіть основні елементи оцінки інвестиційної привабливості регіонів.

Тема 4. Інвестиційна стратегія підприємства.

1. Сутність і призначення інвестиційної стратегії.
2. Роль інвестиційної стратегії в розвитку підприємства.
3. Оцінка стратегічного інвестиційного рівня підприємства.
4. Засади розроблення інвестиційної стратегії.
5. Параметри розвитку інвестиційної діяльності підприємства.
6. Основні вимоги до формування стратегічних завдань.
7. Класифікація стратегічних завдань підприємства.
8. Специфіка методів SWOT та GapДаналізу під час прийняття стратегічних рішень.
9. Особливості інвестиційних ресурсів підприємства.
10. Класифікаційні ознаки інвестиційних ресурсів підприємства.

Тема 5. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства.

1. Розкрийте форми залучення інвестиційних ресурсів.
2. Які основні етапи розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства?
3. Розкрийте сутність сучасних методів фінансування програм, проектів.
4. Як розраховується середньозважена вартість інвестиційного капіталу?

Тема 6. Управління реальними інвестиціями підприємства.

1. Що таке бюджетування?
2. Що таке інвестиційні ресурси?
3. Які особливості інвестиційних ресурсів підприємства?
4. Що належить до зовнішніх джерел інвестицій, внутрішніх, власних, позикових, залучених?
5. Назвіть джерела інвестицій підприємства.
6. Які чинники впливають на вибір джерел інвестицій?
7. Які методи фінансування інвестицій ви знаєте?

Тема 7. Правила прийняття інвестиційних рішень.

1. Надайте визначення інвестиційному ризику.
2. Охарактеризуйте показники ефективності інвестицій, що не враховують фактор часу.
3. Охарактеризуйте показники ефективності інвестицій, що враховують фактор часу.
4. Визначить методи мінімізації ризику.

5. Визначить у чому закладається головний вид ризику, якому піддається ваше життя, та охарактеризуйте які дії необхідно заподіяти для управління ними.

6. Доходність акцій компанії А може приймати три значення: 50%, 50% та 100% з однаковою вірогідністю. Яке значення середньої доходності та її стандартне відхилення для акцій даної компанії?

Тема 8. Формування програми реальних інвестицій підприємства.

1. Сутність поняття «Реальні інвестиції».
2. Основні групи реальних інвестицій.
3. Особливості здійснення реальних інвестицій.
4. Форми реальних інвестицій.
5. Що становить собою просторова оптимізація інвестицій?
6. Що таке тимчасова оптимізація інвестицій?
7. Що становить собою інвестиційна програма?
8. Етапи формування оптимальних програм реальних інвестицій.

Тема 9. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства.

1. Що називається інноваційним проектом?
2. Основні групи інвестицій для фінансування інноваційних проектів.
3. Джерела інвестування інноваційних проектів.
4. Стабілізаційні завдання як інструмент управління інноваційними проектами.
5. Формування критерію оцінки ефективності системи інновацій на підприємстві.
6. Основні показники економічної ефективності інноваційних інвестицій.

Тема 10. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.

1. Що таке фінансові інвестиції?
2. Дайте визначення інвестиційного портфеля.
3. Назвіть основні типи портфелів цінних паперів.
4. Сформулюйте найважливіші засади формування портфеля цінних паперів.
5. Випущена купонна облігація з фіксованою відсотковою ставкою, строком на 5 років та номіналом 1000 дол. Відсоткові виплати два рази на рік у розмірі 60 дол. Ринкова відсоткова ставка щодо аналогічних фінансових

інструментів 16%. Необхідно оцінити поточну вартість облігації при відсотковій ставці 16%, та при 20%.

6. Оцініть поточну вартість облігації номіналом 1000 грн., купонною ставкою 9%, строком погашення через 3 роки, якщо норма прибутку дорівнює 7%.

7. Визначить поточну вартість облігації з нульовим купоном, номінальною вартістю 100 грн., строком погашення 12 років, якщо норма прибутку дорівнює 14%.

8. Останній дивіденд, що був виплачений за акцією дорівнює 1 дол. Очікують, що він буде зростати на протязі наступних трьох років з темпом 14%, а потім темп росту стабілізується на рівні 5%. Яка буде ціна акції, якщо норма прибутку становить 15%?

9. Трейдер займає коротку позицію в ф'ючерсному контракті на поставку 50000 кг вовни з ф'ючерсною ціною 50 центів за кг. Оцініть прибуток або збиток трейдера, якщо ціна вовни на момент закінчення строку контракту дорівнює 1) 48,20 центів за кг; 2) 51,30 центів за кг.

Тема 11. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.

1. Дайте визначення поняттю «інвестиційний портфель»
2. Що характеризує стандартне відхилення доходності, як міра ризику?
3. Які основні фактори, що впливають на зниження ефективності інвестицій?
4. У чому полягає зміст обґрунтування управлінських рішень щодо реконструкції портфеля фінансових інвестицій, ефективних форм реінвестування капіталу.

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
	(7.03060101 МО)
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. – письмова контрольна робота або тестування	30
ЗМ 1.2. – письмова контрольна робота або тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Письмовий екзамен або тестування	40
Всього за модулем 1	100%

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
	(8.03060101 ММО 9 триместр)
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. – письмова контрольна робота або тестування	30
ЗМ 1.2. – письмова контрольна робота або тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Письмовий залік або тестування	40
Всього за модулем 1	100%

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
	(8.03060101 ММО 10 триместр)
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.3. – письмова контрольна робота або тестування	30
ЗМ 1.4. – письмова контрольна робота або тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Письмовий залік або тестування	40
Всього за модулем 1	100%

2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- складання екзамену.

Оцінку знань студентів з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» здійснюють відповідно до вимог кредитно – модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (практичної). Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» передбачено складання екзамену (заліку). Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення лекційних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 3.1).

При оцінюванні виконання лекційних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (тестування). Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з двох ЗМ.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини (розрахункові завдання). Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та розрахункове завдання. Може бути також використано тестове завдання – за вибором студентів.

Знання оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання) (табл. 3.1).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до екзамену (заліку) є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Екзамен (залік) здійснюється в письмовій формі за білетами, які містять два теоретичні питання і розрахункове завдання, або за підсумковим тестовим завданням (вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни «Інвестиційний менеджмент».

Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання - за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання (табл. 3.1).

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою

Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „дуже добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка „задовільно”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка „задовільно (достатньо)”. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

Таблиця 3.1 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0 – 25 включно

* - з можливістю повторного складання

** - з обов'язковим повторним курсом

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1.	Аньшин В.М. Инвестиционный анализ: учеб.-практ. пособие. – М.: Дело, 2004. – 280 с.	Модуль 1
2.	Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. - Киев: Ольга-Н, Ника-Центр, 2001. – 448 с.	
3.	Мелкумов Я.С. Экономическая оценка эффективности инвестиций и финансирование инвестиционных проектов. – М.: ИКЦ «ДИС», 1997. – 160 с.	Модуль 1
4.	Михайлова Э. А., Орлова Л. Н. Экономическая оценка инвестиций: Учебное пособие. – Рыбинск: РГТА, 2008. – 176 с.	Модуль 1
5.	Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – Учебное пособие. – К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304 с.	Модуль 1
6.	Шарп У., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции. Пер. с англ. – М.: Инфра-М, 1999. – XII, - 1028 с.	Модуль 1
2. Додаткова література (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
7.	Бочаров В.В. Финансово-кредитные методы регулирования рынка инвестиций / В.В. Бочаров. М.: Финансы и статистика,	Модуль 1

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
	1993.	
8.	Воронцовский А.В. Инвестиции и финансирование: Методы оценки и обоснования / А.В. Воронцовский. СПб.: СПбГУ, 1998	Модуль 1
9.	Маконелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика. М., 2000, 785 с.	Модуль 1
10	Халл, Джон К. Опционы, фьючерсы и другие производные финансовые инструменты, 6-е издание.: Пер. с англ. – М.: ООО «И.Д. Вильямс, 2007. – 1056 с.	Модуль 1
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)		
11	Тексти лекцій з курсу «Інвестиційний менеджмент» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування).	Модуль 1
12	Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування).	Модуль 1
13	Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інвестиційний менеджмент» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)).	Модуль 1
14	Методичні вказівки для виконання курсового проекту з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування).	Модуль 1
4. Ресурси Інтернет		
15	Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.kname.edu.ua	Модуль 1
16	Офіційний сайт Верховної Ради України: http://zakon.rada.gov.ua/	Модуль 1

Навчальне видання

Програма та робоча програма навчальної дисципліни

«Інвестиційний менеджмент»

(для студентів 5 курсу денної форми навчання
спеціальності 7.03060101, 8.03060101 – Менеджмент організацій і
адміністрування (за видами економічної діяльності))

Укладач: **ГОНЧАРОВА** Зоя Вікторівна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 296 Р

Підп. до друку 31.10.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,1

Зам. № 9314

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.